

Nr 22.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare hos riksdagen eller i dess verk; given Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed till riksdagens prövning framställa förslag därom,

att för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 ett extra krigstidstillägg, utgående enligt de i propositionen nr 3 i avseende å änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst föreslagna grunder, beredes *dels* pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i bankostatens änke- och pupillkassa samt änke- och pupillkassan vid riksbankens avdelningskontor och pappersbruk *dels* och änkor och barn, som åtnjuta pension från riksgäldskontorets änke- och pupillkassa, ävensom de å riksgäldskontorets pensionsstat uppförda ankorna Anna Amalia Sandström och Hedvig Axelina Gottfrida Olivia Levin.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 oktober
1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **EDÉN**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **HELLNER**,
Statsråden: **PETERSSON**,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre **PALMSTIERNA**,
RYDÉN,
THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

Med anledning av därom motionsvis gjord framställning har 1918 års lagtima riksdag

1) *dels* medgivit, att krigstidstillägg enligt de grunder, som av riksdagen fastställts att gälla i avseende å pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, finge under år 1918 utgå till änkor och barn, som åtnjöte pension från riksgäldskontorets änke- och pupillkassa samt till å riksgäldskontorets pensionsstat uppförda änkor Anna Amalia Sandström och Hedvig Axelina Gottfrida Olivia Levin, *dels ock* bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att för ifrågavarande ändamål av förslagsanslaget till avlöningar och pensioner m. m. vid riksgälds- och riksdagsförvaltningen använda erforder-

ligt belopp ävensom medgivit, att krigstidstillägget finge på en gång utbetalas i den ordning, som av fullmäktige bestämdes, samt

2) bemyndigat fullmäktige i riksbanken att för beredande under år 1918 av krigstidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i bankostatens änke- och pupillkassa samt änke- och pupillkassan vid riksbankens avdelningskontor och pappersbruk enligt ovan angivna grunder av riksbankens medel använda erforderligt belopp ävensom medgivit, att krigstidstillägget finge på en gång utbetalas i den ordning, som av fullmäktige bestämdes.

För kännedom om innehållet i ovanberörda grunder för krigstidstilläggets utgående tillåter jag mig hänvisa till kungörelsen den 22 mars 1918 (Svensk författningssamling nr 140) angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst.

Kostnaderna för krigstidstillägget åt nu ifrågavarande änkor och barn hava av riksdagens första särskilda utskott, såsom framgår av dess utlåtande nr 9, beräknats till 24,400 kronor.

Av skäl, för vilka jag förut denna dag närmare redogjort, har jag nu ansett mig böra för Kungl. Maj:t framlägga förslag om tilldelande åt änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst av ett extra krigstidstillägg för senare hälften av innevarande år; och har Kungl. Maj:t, med bifall till vad jag sålunda hemställt, beslutat att i en med nr 3 betecknad proposition föreslå den nu sammanträdande urtima riksdagen att

a) för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana pensionärer och understödstagare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 mars 1918 angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, å extra tilläggsstat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å kronor 420,000:—;

b) förklara, att det extra krigstidstillägget skall, utan annan begränsning med avseende å beloppet än nedan angives, till vederbörande pensionär eller understödstagare, eller, därest denne efter juni månads utgång avlidit, till stärbhusdelägarna utgå med en tredjedel av vad å 1918 års senare hälft belöper av den pension eller det årliga understöd, varå krigstidstillägg beräknas enligt ovannämnda kungörelse av den 22 mars 1918; dock med iakttagande att det extra krigstidstillägget

dels icke må understiga 25 kronor för pensionsberättigad änka och 15 kronor för annan pensionär eller understödstagare,

dels icke må överstiga

för pensionsberättigad änka 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn 87 kronor 50 öre för änkan och 25 kronor för ett vart pensionsberättigat barn,

för pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigade minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre för det första med tillägg av 25 kronor för ett vart av de övriga; samt

för annan pensionär eller understödstagare 87 kronor 50 öre; ävensom

c) besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i nyssberörda kungörelse finnes stadgat.

Departements-
chefen. I händelse av bifall helt eller delvis till den av Kungl. Maj:t sålunda beslutade framställningen till riksdagen torde billigheten få anses kräva, att ett extra krigstidstillägg för senare hälften av innevarande år, beräknat efter enahanda grunder, som i sådant avseende kunna vardas stadgade för änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, beredes motsvarande kategorier av pensions- och understödstagare å riksdagens stat.

Beträffande kostnaderna för ett dylikt extra krigstidstillägg åt änkor och barn efter befattningshavare, som varit anställda hos riksdagen eller dess verk, torde desamma åtminstone approximativt kunna beräknas genom en jämförelse mellan det belopp, 2,000,000 kronor, vartill det av 1918 års lagtima riksdag beslutade krigstidstillägget till änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst antagits komma att uppgå, och det belopp, 420,000 kronor, vartill enligt de av Kungl. Maj:t föreslagna grunderna det extra krigstidstillägget till samma personalgrupp beräknats komma att belöpa sig. Det extra krigstidstillägget för sistnämnda personalgrupp skulle, såsom framgår av ovan anförda siffror, draga en kostnad, uppgående till 21 procent av utgifterna för det av lagtima riksdagen för samma personer beslutade krigstidstillägget. Under antagande att i avseende å riksdagens pensions- och understödstagare av nu ifrågavarande slag relationen mellan kostnaderna för det extra och det redan beviljade krigstidstillägget ställer sig på enahanda sätt, skulle,

då kostnaderna för sist omnämnda tillägg, såsom redan nämnts, uppskattats till omkring 24,400 kronor, utgifterna för det extra krigstidstillägget kunna approximativt beräknas till 5,000 kronor.

Kostnaderna för ett extra krigstidstillägg åt riksdagens nu ifrågasvarande pensions- och understödstagare torde böra bestridas av samma medel som utgifterna för det av årets lagtima riksdag beslutade dyrtidstillägget åt samma personer.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört finner jag mig böra föreslå Eders Kungl. Maj:t att till riksdagens prövning framställa förslag därom,

att för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 ett extra krigstidstillägg, utgående enligt de i propositionen nr 3 i avseende å änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst föreslagna grunder, beredes dels pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i bankostatens änke- och pupillkassa samt änke- och pupillkassan vid riksbankens avdelningskontor och pappersbruk dels ock änkor och barn, som åtnjuta pension från riksgäldskontorets änke- och pupillkassa, ävensom de å riksgäldskontorets pensionsstat uppförda änkorna Anna Amalia Sandström och Hedvig Axelina Gottfrida Olivia Levin.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, bilagan litt. ... vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Bengt Arfwidson.